

Den hollandske valglovgivning har således lige siden 1965 åbnet mulighed for, at de hollandske kommuner kan beslutte at anvende en mekanisk stemmemaskine, senere afløst af en elektronisk stemmemaskine, i stedet for den gode gamle papirmetode, og det er tilfældet både ved parlamentsvalg og ved lokale valg. Kommunerne skal selv afholde udgifterne til anskaffelse af stemmemaskinerne. I 1993 blev det anslået, at ca. 10 pct. af de hollandske kommuner – og de dækkede ca. 20 pct. af vælgerne – bruger disse edb-stemmemaskiner. Og inden for de senere år har der i Belgien været forsøg med bindende elektronisk stemmeafgivning i udvalgte områder af landet.

Og det, som jeg godt vil sige med det, er, at de teknologiske og praktiske forudsætninger for at overgå til elektronisk stemmeafgivning allerede i dag er til stede. Der er elektroniske stemmemaskiner på markedet, f.eks. en hollandsk model, og det er der jo ikke noget mærkeligt i, eftersom det var dem, der var frontløbere på området. Den hollandske model er dog en simpel model sammenlignet med den højteknologiske, centraliserede model, som forslagsstillerne har i tankerne.

Den simple model giver imidlertid nogenlunde de samme fordele som den højteknologiske, nemlig at det endelige valgresultat kan foreligge ganske kort tid efter, at stemmeafgivningen er afsluttet, og at man dermed så også undgår det store arbejde, der naturligvis er med manuel stemmeoptælling både på valgaftenen og ved den fintælling, der skal finde sted bagefter.

At de teknologiske og praktiske forudsætninger for at overgå til papirløse valg er opfyldt, er efter min opfattelse og efter regeringens opfattelse imidlertid ikke ensbetydende med, at det absolut skulle være en god idé at følge i hælene på bl.a. Holland. Det vil sige, at vi synes ikke nødvendigvis, at det er en særlig god idé at afskaffe papirstemmesedlerne. Det er der to årsager til:

For det første vil det blive meget dyrt at overgå til elektronisk stemmeafgivning. Med det nuværende prisniveau for elektroniske stemmemaskiner vil besparelsen ved at afskaffe papirstemmesedler og dermed undgå de udgifter, der knytter sig til, at man tæller manuelt op, langtfra kunne dække udgifterne til forrentning og afskrivning af prisen for indkøb af stemmemaskiner, og det er så det første argument.

Det andet er – jeg vil godt sige, at det er vel det mest afgørende efter min opfattelse – at den

nuværende folkelige kontrol med valgprocessen jo så pludselig forsvinder ud af billedet. Så går man fra noget, som der faktisk er et stort folkeligt engagement i, over til en særlig specialistkontrol. Det er et aspekt, som forslagsstillerne efter min opfattelse går meget let hen over i bemærkningerne til beslutningsforslaget, men det spiller en stor rolle for regeringens holdning.

Den almindelige vælgers mulighed for at kontrollere, at valghandlingen foregår korrekt, samt muligheden for efterfølgende at kontrollere valgresultatet ved at foretage en fornyet optælling af stemmerne har efter min opfattelse en helt afgørende betydning for det, som man vel kan kalde den folkelige tillid til hele valgprocessen. Og det er jo ikke helt ukendt, at der indimellem er situationer, hvor stemmerne ligger meget, meget tæt, og at man derfor må igennem en nervepirrende tjekoptælling.

En tilsvarende mulighed for folkelig kontrol foreligger ikke ved elektroniske løsninger og slet ikke ved den centraliserede model, som forslagsstillerne lægger op til. Så derfor er det regeringens opfattelse, at papirstemmesedlen langtfra har udspillet sin rolle som, man kan vel næsten kalde det medium for vælgernes stemmeafgivning.

Dermed er det så sagt, at regeringen ikke synes, at der er anledning til på nuværende tidspunkt at iværksætte yderligere udredningsarbejder eller at bruge statsmidler til forsøg på området, heller ikke med henblik på, at vi engang i det 21. århundrede eventuelt kan overgå til papirløse valg, sådan som forslagsstillerne er inde på.

Men naturligvis er det da sådan, at hvis man fra kommunal side fremsætter ønske om at få adgang til for egen regning at gennemføre et forsøg med bindende elektronisk stemmeafgivning, så vil vi da se positivt på, at der er nogle, der godt vil forsøge sig ad den vej. Det gælder i hvert fald, hvis det drejer sig om forsøg i forbindelse med kommunale valg. Regeringen vil i givet fald være indstillet på at forelægge et lovforslag for Folketinget, som kunne give en lov-hjemmel til et sådant forsøg.

Men jeg finder ikke, at det vil være rimeligt at bede Folketinget om at give hjemmel til elektronisk stemmeafgivning, hvis der ikke samtidig kan gives Folketinget konkret besked om, hvordan en sådan hjemmel skulle udnyttes; den modifikation vil jeg gerne lægge ind i det.

På det foreliggende grundlag må vi afvise Fremskridtspartiets forslag om, at man nu på et